

## Sylabus przedmiotu

|   |  |
|---|--|
| Przedmiot:  | <b>Antropologia kulturowa</b>  |
| Kierunek:   | Archeologia, I stopień [6 sem], stacjonarny, praktyczny, rozpoczęty w: 2012  |
| Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:                                 | Antropologia kulturowa   |
| Rok/Semestr:  | I/2  |
| Liczba godzin:  | 30,0   |
| Nauczyciel:   | <b>Rajewski Maciej, dr</b>   |
| Forma zajęć:  | wykład   |
| Rodzaj zaliczenia:  | egzamin  |
| Punkty ECTS:  | 2,0  |
| Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze): | 5,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji<br>30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych<br>10,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych<br>10,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów<br>5,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu   |
| Poziom trudności:   | podstawowy   |
| Wstępne wymagania:  | Brak   |
| Metody dydaktyczne:   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dyskusja dydaktyczna</li> <li>• konsultacje</li> <li>• objaśnienie lub wyjaśnienie</li> <li>• opis</li> <li>• prelekcja</li> <li>• wykład informacyjny</li> <li>• wykład problemowy</li> </ul>  |
| Zakres tematów:   | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Znaczenie pojęć „kultura” i „cywilizacja” w ujęciu historycznym. Zdefiniowanie pojęć: etnografia, etnologia, antropologia kulturowa i antropologia społeczna. Siedemnastowieczni i osiemnastowieczni prekursorzy antropologii kulturowej: I. de La Peyrère, J.F. Lafitau, A.R.J. Turgot, A. Ferguson, A. de Condorcet, J.C. Prichard, J. Hunt.</li> <li>2. Brytyjska antropologia XIX wieku. Założenia teoretyczne kierunku ewolucjonistycznego w antropologii. Rola kwestionariuszy badawczych „Notes and Queries”. Osiągnięcia E.B. Tylora. „Złota gałąź” J.G. Frazera.</li> <li>3. Dyfuzjonizm niemiecki: osiągnięcia F. Ratzela, L. Frobeniusa, F. Graebnera i O. Wilhelma Schmidta. Brytyjska szkoła</li> <li>4. dyfuzjonistyczna: osiągnięcia W.H. Riversa, G. Elliota Smitha i J.G. Perry’ego.</li> <li>5. Orientacja funkcjonalistyczna i strukturalno-funkcjonalistyczna w antropologii brytyjskiej: osiągnięcia B. Malinowskiego i A.R. Radcliffe-Browna.</li> <li>6. Strukturalizm Claude’a Lévi-Straussa.</li> <li>7. Monografizm historyczny F. Boasa.</li> <li>8. Amerykańska szkoła kultury i osobowości: osiągnięcia R. Benedict, M. Mead, A. Kardiner, R. Lintona i C. Kluckhohna.</li> <li>9. Antropologia lingwistyczna E. Sapira.</li> <li>10. Materializm kulturowy w antropologii amerykańskiej: L.A. White, J.H. Steward i M. Harris.</li> <li>11. Współczesne kierunki w antropologii: antropologia symboliczna (V.W. Turner, ), kognitywna (W. Goodenough, R. D’Andrade), interpretacyjna (C. Geertz) i postmodernistyczna (S. Tyler, J. Clifford, A. Appadurai).</li> <li>12. Podstawowe metody i techniki badawcze w antropologii kulturowej.</li> <li>13. Antropologia kulturowa a archeologia – możliwości wzajemnej współpracy przedstawicieli obu gałęzi nauk.</li> </ol> |
| Forma oceniania:  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• końcowe zaliczenie pisemne</li> <li>• obecność na zajęciach</li> </ul>  |
| Literatura:   | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. 1. Buchowski M. (red.), <i>Amerykańska antropologia kognitywna. Poznanie, język, klasyfikacja i kultura</i>, Warszawa 1993 (wybrane fragmenty);</li> <li>2. Kuper A., <i>Między charyzmą a rutyną. Antropologia brytyjska 1922-1982</i>, Łódź 1987.</li> <li>3. Mach Z., <i>Kultura i osobowość w antropologii amerykańskiej</i>, Warszawa-Kraków 1989.</li> <li>4. Olszewska-Dyoniziak B., <i>Człowiek-kultura-osobowość. Wstęp do klasycznej antropologii kultury</i>, Kraków 1991.</li> <li>5. Paluch A.K., <i>Mistrzowie antropologii społecznej. Rzecz o rozwoju teorii antropologicznej</i>, Warszawa 1990.</li> <li>6. Hodder I.A., <i>Czytanie przeszłości. Współczesne podejścia do interpretacji w archeologii</i>, (tłum. Elżbieta Wilczyńska), Poznań: Obserwator 1995.</li> <li>7. Barth F., Gingrich A., Parkin R., Silverman S., <i>Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska</i>, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2007.</li> </ol>   |

Dodatkowe informacje:

Celem wykładów jest przedstawienie procesu historycznego rozwoju antropologii definiowanej jako nauki o człowieku i jego dziełach oraz analiza osiągnięć naukowych wybranych przedstawicieli głównych orientacji badawczych brytyjskiej antropologii społecznej, amerykańskiej antropologii kulturowej, antropologii niemieckiej i francuskiej. Wykłady obejmują zapoznanie studentów z charakterystyką różnych gałęzi nauk antropologicznych, a także historycznym zarysem kształtowania się znaczeń terminów "kultura" i "cywilizacja", w tym zasad tak zwanej tradycji biblijnej, służącej aż do połowy XIX wieku jako podstawa interpretacji danych kulturowych uzyskiwanych przez ówczesnych badaczy. Po omówieniu poglądów wybranych XVIII i XIX wiekowych prekursorów antropologii, analizowane są poszczególne orientacje i szkoły w antropologii, począwszy od orientacji ewolucjonistycznej dominującej w wieku XIX po antropologię symboliczną, kognitywną i postmodernistyczną drugiej połowy XX wieku. Program obejmuje również omówienie podstawowych antropologicznych metod i technik badawczych.